

Besluitvorming Raad

Onderwerp

Openbaarheid

Zaaknummer

Datum voorstel

Fietsnota

Openbaar

10 januari 2024

Beslispunten

1. Fietsnota vast te stellen;
2. En daarmee:
 - a. eerst alleen de ‘slechte’ fietspaden aan te pakken in 2025
 - b. de eenmalige kosten voor onderhoudsinhaalslag a € 882.000 voor aanpak van deze ‘slechte’ fietspaden en bermen/bermbegroeiing’ te verwerken in de kadernota 2025
 - c. de ‘matige’ fietspaden na de weginspectie aan te pakken in 2026 na separate besluitvorming in de gemeenteraad
 - d. Besluiten om voor fietspaden het BrinQ niveau te verhogen van ‘laag’ naar ‘basis’

Kosten, baten en dekking

Ontbrekende schakel Dwingelderdijk

De Dwingelderdijk tussen Dieverbrug en Dwingeloo is een veelgebruikte fietsroute. Het is het enige deel langs de N855 waar geen fietspad ligt. Hoewel langs de meeste provinciale wegen vrijliggende fietspaden liggen, ontbreekt dit stuk tussen Dwingeloo en Dieverbrug (N855). Hier zien we dus ook duidelijk een ontbrekende schakel in het netwerk. Samen met de provincie willen we onderzoeken welke maatregelen we hier kunnen nemen t.b.v. de fiets. De kosten van het onderzoek zijn nog niet bekend en gaan we dekken uit reguliere middelen. Als dat niet kan verwerken we de extra lasten in de Bestuursrapportage.

Eenmalige kosten onderhoudsinhaalslag

Slechte paden en bermen

We kiezen voor een tweetrapsraket om de eenmalige kosten van de onderhoudsinhaalslag te dekken. We stellen dit zo voor in verband met de financiële tekorten waar onze gemeente na 2025 mee kampt door de ‘ravijnjaren’.

In 2025 pakken we de door Roelofs geïnspecteerde fietspaden en bermen/groen aan die bij de inventarisatie de score ‘slecht’ hebben gekregen. Het gaat dan om de volgende bedragen (zie ook bijlage 8 van de fietsnota):

Fietspaden	750.000
Bermen	77.000
Bermbegroeiing	55.000
Totaal	€ 882.000

Deze kosten (€ 882.000) verwerken we in de kadernota 2025. Deze kosten zijn gebaseerd op een raming. De exacte kosten zijn pas duidelijk na aanbesteding. Eventuele bijstelling van het budget regelen we via de bestuursrapportage.

Matige paden en bermen

Adviesbureau Antea voert op dit moment een inventarisatie uit naar de kwaliteit van alle wegen en verharde fietspaden (de tweejaarlijkse weginspectie), dat leidt tot een voorstel voor prioritering in de aanpak. De resultaten van die inventarisatie leggen we naast de inspectie van Roelofs. Op basis

hiervan maken we in de loop van 2024/begin 2025 een nieuw concreet voorstel voor de overige aan te pakken fietspaden. Daar vallen dus ook de fietspaden onder die Roelofs als 'matig' beoordeeld heeft. We zullen aan de gemeenteraad dus een separaat voorstel voorleggen over de overige aan te pakken fietspaden die met achterstallig onderhoud te maken hebben.

Verder stellen we voor om meevallers in wegenonderhoudsprojecten vanuit het 'onderhoudsplan wegen' in te zetten voor de onderhoudsinhaalslag van de fietspaden. Als dat aan de orde is, verwerken we dat in de eerstvolgende bestuursrapportage.

Structurele kosten onderhoud

Naast een inhaalslag, willen we de fietspaden en bermen/groen structureel goed onderhouden.

Adviesbureau Roelofs heeft berekend dat daarvoor jaarlijks 222.000 euro nodig is. Op dit moment is er structureel voor de fietspaden en de bermen/groen ca 100.000 euro beschikbaar. Dat betekent dat er jaarlijks 122.000 euro extra benodigd is aan exploitatielasten.

Deze extra kosten (€ 122.000) zullen gedekt worden binnen de beschikbare reguliere budgetten.

Wellicht is het ook mogelijk om de hierboven genoemde 'meevallers' in wegenonderhoudsprojecten hierbij (deels) in te zetten.

Inleiding

Aanleiding

In het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (2020) is aangegeven dat de fiets een 'hoofdspeerpunt' is. Fietsen is een gezonde, duurzame vorm van vervoer dat goed aansluit bij de doelstellingen van de gemeente. We hebben nu een fietsnota opgesteld om de fiets als vervoerwijze de aandacht te geven die het verdient. In de nota is het fietsbeleid van de gemeente nader uitgewerkt. Zo zijn er op fietsgebied de afgelopen jaren veel ontwikkelingen zoals de sterke opkomst van de e-bike en andere soorten fietsen (bijvoorbeeld driewielers). Mede daardoor wordt er steeds meer gefietst (en in sommige gevallen ook sneller) en wordt het drukker op het fietspad, wat iets vraagt van de infrastructuur en de gebruikers!

Context

Belang van onze toeristische fietspaden

Het belang van onze (toeristische) fietspaden is groot. Toeristisch-recreatieve fietsers komen naar onze gemeente om te fietsen en te genieten van de prachtige natuur, onder andere in de twee nationale parken. Die mooie natuur is een van de kernkwaliteiten van onze gemeente. Al die fietsers leveren ook veel inkomsten op voor de ondernemers in Westerveld. Denk hierbij aan mensen die hier op vakantie gaan en/of hun geld uitgeven in de horeca. Goed onderhouden fietspaden zijn hierbij een visitekaartje voor de gemeente, maar omgekeerd geldt ook dat slecht onderhouden fietspaden zorgen voor negatieve reacties en/of zelfs ongevallen. Het is dus van het grootste belang dat de fietspaden er uitnodigend en goed onderhouden bijliggen.

Belang van de fietspaden voor onze inwoners

Onze inwoners genieten uiteraard ook van de mooie omgeving en toeristische fietspaden. Maar ook voor dagelijkse verplaatsingen (school/werk ed.) zijn goed onderhouden fietspaden van groot belang. Fietsen draagt bij aan beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid en gezondheid, leefbaarheid, inclusiviteit etc.. Veel fietspaden voor dagelijks (utilitair) gebruik liggen langs de provinciale wegen en deze fietspaden zijn goed onderhouden door de provincie.

Beoogd effect

Met deze fietsnota leggen we de basis om te komen tot een verbetering van het fietspadennetwerk in onze gemeente en daarmee het fietsen te faciliteren en te stimuleren. We willen een aantrekkelijke toeristische gemeente zijn voor de recreatieve fietsers en voor onze inwoners beogen we meer -en veilig fietsgebruik. Daarmee dragen we bij aan de duurzaamheidsopgave van onze gemeente en bevorderen we tevens een gezonde levensstijl.

Argumenten

1. participatieproces was leidend

Het participatietraject was leidend in het proces om te komen tot de fietsnota zoals die voorligt.

Inwoners en toeristische ondernemers zijn gevraagd naar hun fietservaring in Westerveld. Het onderhoud van de fietspaden kwam als een duidelijk verbeterpunt naar voren. Inwoners beoordeelden het fietsen in Westerveld gemiddeld met een 6,5, waarbij de kwaliteit van de paden onvoldoende scoorde. In een onderzoek van de ANWB scoorde het fietsen in Drenthe gemiddeld een 8,5. In Westerveld zitten we daar dus 2 volle punten onder. Dat verschil wordt vooral verklaard door de onderhoudsstaat van de fietspaden. Comfort op de fietspaden wordt als een van de belangrijkste factoren voor een plezierige fietstocht gezien. De ondernemers benoemden specifiek het plegen van onderhoud en het herstellen van schade, het verbeteren van het comfort op fietspaden en het verbreden van fietspaden als prioriteiten.

2. analyse van het fietsnetwerk wijst uit dat 40% van alle paden onvoldoende scoort op onderhoud

Adviesbureau Roelofs heeft het uitgestrekte fietsnetwerk van Westerveld geanalyseerd. Alle fietspaden zijn beoordeeld op onderhoudsstaat, bermkwaliteit en eventuele overhangende takken. De uitkomst van het onderzoek toont aan dat 60% van de paden een goede beoordeling krijgt, terwijl 30% als matig wordt beoordeeld en 10% als slecht.

3. kwaliteitsimpuls in het fietsnetwerk is nodig

De conclusie uit het participatieproces en de analyse van het fietsnetwerk is dat het cruciaal is dat we ons eerst focussen op beheer en onderhoud van de fietspaden. Daarom ligt de prioriteit in deze fietsnota bij het op orde brengen en toekomstbestendig maken van het beheer en onderhoud van de fietspaden. Dat houdt concreet in dat we de fietspaden en bermen/groen die beoordeeld zijn als 'slecht' en 'matig' de komende jaren willen aanpakken. Het niet aanpakken van de 'matige' fietspaden kan op de langere termijn leiden tot een grotere achterstand in onderhoud, wat gepaard gaat met nog hogere kosten. De kosten voor het aanpakken van de categorie 'slecht' zijn geraamd op 882.000 euro, terwijl de kosten voor de matig beoordeelde fietspaden geraamd zijn op 964.000 euro. Totale investering is dus 1,845 miljoen euro.

Het toekomstbestendig maken van de fietspaden, is essentieel om de veiligheid van fietsgebruikers in de gemeente Westerveld te waarborgen en het risico op ongevallen en valpartijen te minimaliseren. Daarmee voorkomen we tevens aansprakelijkheidsstellingen en claims.

4. Een doelstelling uit het coalitieakkoord 2022-2026 is kwaliteitsverbetering van fietspaden.

Met deze fietsnota wordt aan deze doelstelling voldaan: we willen de komende jaren een kwaliteitsverbetering realiseren en ook in de toekomst in stand houden.

5. BrinQ niveau 'laag' is niet acceptabel voor de gebruikers

De gemeenteraad heeft in BrinQ vastgesteld dat fietspaden het onderhoudsniveau 'laag' mogen hebben. Maar de gebruikers (onder andere via de enquête) geven duidelijk aan dat de kwaliteit van de paden veel te wensen overlaat. Je zou hier kunnen constateren dat niveau laag in BrinQ door de gebruikers als onvoldoende en niet acceptabel wordt ervaren. Op basis daarvan stellen we voor het BrinQ niveau voor fietspaden te verhogen naar 'basis'. We moeten dan in elk geval alle fietspaden die als 'slecht en matig' beoordeeld zijn een kwaliteitsimpuls geven.

Kantttekeningen

1. We focussen ons op een kwaliteitsimpuls van het fietsnetwerk

De onderhoudsstaat is op dit moment het meest urgente onderdeel van het fietsbeleid om aan te pakken. We realiseren ons dat het fietsbeleid veel breder is dan alleen infrastructuur, maar we moesten keuzes maken in de fietsnota.

2. Cofinanciering niet als voorwaarde maar als plus

We zetten in op cofinanciering door de provincie bij het uitvoeren van de kwaliteitsimpuls projecten,

maar daar is op dit moment nog geen duidelijkheid over. We hebben wel verkennende gesprekken gevoerd met de provincie en die ziet zeker mogelijkheden voor co-financiering. Waar mogelijk verbreden we de fietspaden en voeren we ze uit in beton, dat zien we als een 'plus'. Maar ook hier geldt dat sommige fietspaden door natuurgebieden niet (gemakkelijk) verbreed kunnen worden door allerlei natuurrichtlijnen en wetgeving. Per project gaan we daarom na of co-financiering mogelijk is en in welke vorm we het fietspad uitvoeren. Cofinanciering voor onderhoud van de fietspaden is uitgesloten.

3. We pakken niet alle fietspaden aan

We willen ene kwaliteitsimpuls aan de fietspaden geven die wij in onderhoud hebben. Dat zijn circa 2/3 van alle fietspaden. De overige fietspaden zijn bij andere partijen (terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten) in onderhoud. Zij hebben niet de financiële middelen of de urgentie om hun fietspaden een kwaliteitsimpuls te geven.

Communicatie

We gaan een persbericht versturen na vaststelling van de fietsnota door de gemeenteraad. Het besluit wordt na vaststelling door de raad bekendgemaakt in het gemeenteblad. Dit blad is te lezen via www.overheid.nl.

Het persbericht wordt daarnaast gedeeld op onze website, de gemeentepagina en onze social media. Ook sturen we een bericht aan de participanten die we bevraagd/betrokken hebben, met dank voor hun input.

Naast het uitvoeringsplan willen we ook bekijken of er in samenwerking met Communicatie een communicatieplan gemaakt kan worden, waarin we de inwoners op de hoogte kunnen houden van de uitvoering en met name de resultaten. Hierdoor dragen we bij aan het stimuleren van het fietsen en kunnen we mooie thema's oppakken als het is mooi wonen in Westerveld / Iedereen doet mee / etc.

Inwonersparticipatie

Hoe worden inwoners en andere belangstellenden betrokken in dit proces

De inwoners zijn middels een enquête betrokken bij de totstandkoming van de fietsnota

Waarom vindt inwonersparticipatie op deze manier plaats

Meest praktische wijze om in korte tijd zoveel mogelijke bruikbare input te verzamelen

Wat is het niveau van de participatie

Een combinatie van informeren en raadplegen

Wanneer vindt participatie plaats

Deze heeft plaatsgevonden tijdens de totstandkoming van de fietsnota

Bijdrage aan Global Goals (SDG)

Goede gezondheid en welzijn

Industrie, innovatie en infrastructuur

Bijlage(n)

Fietsnota 'Het is mooi fietsen in Westerveld' (Openbaar)/